

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petítor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átveve:</i>	Negyedévre . 2 frt — kr.
Egész évre . 6 frt — kr.	Egy hónapra — > 80 >
Félévre . 3 > — >	<i>Vidékre postán szállítva:</i>
Negyedévre . 1 > 50 >	Egész évre 10 frt — kr.
Egy hónapra — > 60 >	Félévre . 5 > — >
<i>Helyben házhoz hordva:</i>	Negyedévre . 2 > 50 >
Egész évre . 8 frt — kr.	Egy hónapra 1 > — >
Félévre . 4 > — >	<i>Egyes szám ára 4 kr</i>

Nem igaz.

A liberális lapok nem utolsó gyanúsítása, melylyel az »ultramontanok«-at, meg a néppártot illetik, az, hogy ıme a nemzetiségek is egy huron pendülnek velök, mert ők is fel irták zászlójukra az egyházpolitikai törvények revízióját, a miből vaslogikával az következik, hogy tehát az ultramontanok magok is hazafiatlanok, a néppárt hazafiatlan. az egyházpolitikai törvények revíziójának hangoztatása hazafiatlan és kárhuzatos.

Valahára így gondolkoznak ők, egy hatalmas ütő kártyájok akadt, melylyel a klerikálisokat, Magyarországon mindenkorra elnémíthatják és »manstod«-tá tehetik.

A ki nem hiszi, olvassa csak el a Budapesten tartott nemzetiségi népgyűlés rezolúcióját.

Kapva kapnak rajta a Lloydék és Pesti Nablóék, leplezetlenül mondják, hogy a magyar hegemonia csak addig állhat fenn Magyarországon, míg a liberálisizmussal közéletünk mozgató princípiuma éltető eleme, ıme tanulják meg az ultramontanizmus nyílt és titkos bajnokai, hogy a mire ők törnek, az a magyar államnak végveszedelmét, a magyar nemzetnek elzűllését jelenti, hogy a nemzetiségi forradalom helyes szimattal kísérezte, hogy ebből az államszervezetből csak ki kell irtani a liberálisizmust, ennek a nemzetnek a nyakára csak rá kell ültetni a politikai és felekezeti reakciót s bátran megrendelhető a magyar államiság koporsója, nemzeti létünk kriptája.

Ugyan kinek ne indulna meg a szive ilyen panaszhangok hallatára a szegény üldözött liberális sorsán, s ki ne fordulna el indignációval azoktól a hazafürlóktől, kik a liberális tendenciáknak opponáló néppárt alakításán fáradoznak.

Azonban a sok dzscentri módjára végzett liberálisizmussal ezekkel a krokodilkönyveivel nem fogja tévuttra vezetni a hazai közvéleményt. Minden józan gondolkozásu

embernek be kell látnia, hogy abból, mert a nemzetiségek is követelik az egyházpolitikai törvények revízióját, nem az következik, hogy a konzervatív irányban haladni kívánók, kik ugyanezt akarják, hazaárlók, mert segédkezet nyújtanak a felforgató törekvésekkel szaturált nemzetiségeknek, hanem az, hogy az egyházpolitikai törvények nemzetiségi szempontból is célttévesztettek, mert azt a látszatot támasztják, hogy ıme, a magyarok nemcsak nyelvetektől, de vallástoktól is akarnak benneteket megfosztani, a mi igen veszedelmes fegyver lehet, mert az embereknek legszentebb érzelmeit érinti.

Hát odáig nem a magyarországot illette a hegemonia ebben a hazában, nem a magyarság alkotta a hir- és magánjogot, a nélkül, hogy a mai radikális egyházpolitikáról szó lett volna.

Avagy csakugyan azt hiszik-e liberálisaink, hogy egyházpolitikai alkotásaik nélkül veszendőbe ment volna a magyar hegemonia, s hogy azokkal az alkotásokkal olyan amalgamot teremtettek, mely rövidesen az összes itt már egy ezredév óta lakó nemzetiségeket mind hamisítatlan magyarrá fogja tenni? Gnus linguae regnum fragile et imbecille — mondá Szent István király, Imre fiához intézett intelmeiben (politikai végrendeletében), mert belátta, hogy ha e helyett azt javasolta volna, hogy a nemzetiségeket, melyeket honfoglaló ősünk itt találtak, tüzel-vassal pusztítani kell, ezen a keresztény felebaráti szeretettel ellenkező testvérharcban a magyarok magok is elpusztulhattak volna, holott a keresztény felebaráti szeretet parancsát követve testvéreiként fogadván a meghódított népeket legjobban erősíti meg a magyarság hegemoniáját, melyet polgári házasság nélkül immár egy ezredév óta meg is tartott. És ma is üdvösebb reánk nézve, ha a nemzetiségek a pozitív keresztény vallásukhoz ragaszkodnak, mintha bennök a keresztény hit megrendítettik.

Megint rendeletek.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a felekezeti anyakönyveknek 1895. évi szeptember végén leendő lezárása és a másodpéldányoknak beküldése iránt a következő leirato-tokat boesátotta ki:

I. Valamennyi főtit. egyházi főhatóságnak.

Az 1894. évi XXXIII. t.-cikk, a minisztertanácsnak a törvény 90. §-ában foglalt felhatalmazásán alapuló határozata értelmében f. évi október hó 1-én lép életbe.

Az 1827. évi XXII. t.-cikk arra kötelezi a lelkészeket, hogy az anyakönyveket két példányban vezessék, melyek egyikét minden év végén a törvényhatóságoknak tartoznak beküldeni.

Minthogy az állami anyakönyvek a fennidézett rendelet értelmében október hó 1-től kezdve vezetnek, szükséges, hogy a lelkészek által vezetett anyakönyveknek a törvényhatóságokhoz küldendő példányai f. évi szeptember hó utolsó napjával lezárassanak.

Erről azon kéressel van szerencsém a főtit. főhatóságot értesíteni, méltóztassék a hatósága alá tartozó lelkészeket (anyakönyvvezetőket) utasítani, hogy az általuk vezetett anyakönyvek azon példányait, melyek az 1827. évi XXIII. t.-cikk 1 §-a értelmében a törvényhatóságoknak beszolgáltatni tartoznak f. évi szeptember utolsó napján a szokott módon lezárják és azokat f. évi október hó első felében az illetékes törvényhatóságoknak beszolgáltatassák.

Budapesten, 1895. aug. hó 24.

A miniszter helyett:

Zsilinszky M., s. k.
államtitkár

II. Valamennyi törvényhatóságnak.

Jelen rendelettel egyidejűleg felhívtam az egyházi főhatóságokat, hogy a hatóságuk alá tartozó anyakönyvvezetőket utasítsák, hogy az általuk vezetett anyakönyvek azon példányait, melyeket az 1827. évi XXIII. t.-cikk 1 §-a értelmében a törvényhatóságoknak beszolgáltatni tartoznak, folyó évi szeptember utolsó napján a szokott módon lezárják s azokat folyó évi október hó első felében az illetékes törvényhatóságoknak beszolgáltatassák.

Utasítom ennél fogva a törvényhatóságot, hogy a mennyiben a jelzett anyakönyvi példányok f. évi október első felében be nem érkezének, azok beküldését záros határidő alatt szorgalmazza s a netán mégis késedelmezőket további intézkedés végett nálam jelentse fel.
Budapesten, 1895. augusztus hó 1.

Vlassics Gyula, s. k.

A müncheni katolikus nagygyűlés.

A nagygyűlés augusztus 28-án zárt ülést tartott.

Stigloher apát a bizottságoknak a missziókra vonatkozó jelentéseiről referált. A gyűlés indítványt fogadott el, mely a különböző hit-

térítési egyesületek elmozdítását mondja ki. Tingensnek indítványát, mely a rendek tevékenységének szabadságára vonatkozik, élénk tetszés közt határozattá emelték. Hille (Berlin) a szociális kérdések tárgyalására kiküldött bizottság munkálatairól referált. A katonák vasárnapi szünetére, a párbajra és az olesó munkások helyreállítására vonatkozó indítványokat rövid vita után elfogadták. Végül Custodis (Köln) tesz jelentés az egyesületi intézményekről.

A jövő évben tartandó katolikus gyűlés helyéül Dortmundot fogadták el.

*

Délután volt a nyilvános ülés. Danner apát az egyeteméről szólva kifejtette, hogy a modern egyetemek a tekintélyt aláássák. A jogban, államban, családban és iskolában ez a jelző: Isten nélkül nincs tekintély. Schedler, a birodalmi gyűlés tagja, a munkáról szólva, azt mondja, hogy az egyház a munkáért és a munkásokért él. Müller elnök ezután felolvasta Rampolla bíbornok táviratát, melyben a pápa apostoli áldását küldi a gyülekezetnek.

*

A nyilvános ülés további folyamán Schirmer lakatos a katolikus munkásegyletek feladásáról és céljairól értekezett. A munkámozgalom nem nyomható el. Gröber a birodalmi gyűlés tagja a kereszténységről, mint az állami élet alapjáról értekezett és a modern atheisztikus államot szembeállította a keresztény állammal és viharos tetszés között a gyülekezetet arra hívta fel, hogy a keresztény állam mellett küzdjön.

*

Ezután az ülést 8¼ órakor bezárták.

Lapszemle.

Budapest, 1895. aug. 29.

A **Magyar Állam** a nemzeti zsinathoz ezímen választ küld egy előbb megjelent cikkre és azt a eszmét, hogy a katolikusok nemzeti zsinatot tartsanak, helyesli már csak azért is, mert a kath. öntudat fellendül. A protestánsok és ép így tesznek, és ezért képesek maguknak oly nagy vívmányokat kivívni. Ahol csak 130 ember is van, már lelkesülést szerveznek és zsinatokat tartanak. Miért ne tehetnénk mi is így?

A **Hazánk** Bánffy azerdész cikkében elmondja, hogy mindön az orsz. erdészeti egyesület megalakult, arról kecsgették magukat, hogy lesz egy önálló, független egyletük, de

esalódtak, mert erre is rátette a kormány kezét s hogy ettől a gyámkodástól szabaduljanak a tavalyi közgyűlést készakarva halasztották, de nem értek célz, mert a kormánybiztos helyett most maga a miniszterelnök ment el és tartott egy beszédet, melyben önmagát dicsérte ugyan, de elárulta, hogy az erdészethez vajmi keveset ért, különben beszédén itt is érzik az egyház politika szaga.

A **Budapesti Hírlap** a trónöröklés rendjéről ír és számolva a körülményekkel — bár sajnálattal is — de kénytelen a trónöröklés kérdésével foglalkozni, amely hivatalosan és tényleg mindeddig még szabályozva nincsen. Annál is inkább helyén valónak találja ezen kérdés felvetését, mert az öröklési rend szerint Ö felségét öcsese Károly Lajos főherceg követné. Minthogy azon ez utóbbi főherceg Ö felségénél csak három évvel fiatalabb, alig feltehető, hogy az uralkodói nehéz gondok viselésére magát reá szánná, s így a sor gyermekein lenne, kik közül Ferencz Ferdinánd már ki is volt szemelve, azonban — mint beszélük — betegsége folytán trónra nem léphetne s ez okból a trónöröklési jog kérdése ismét felmerült. Hir szerint Ferdinánd Károly Lajos lenne kiszemelve, de mert a leendő uralkodót fontos hivatásába be is kellene vezetni, kívánatosnak mutatkoznék az öröklésirend megállapítása illetve Ferdinánd Károly Lajos főhercegnek trónörökössé proklamálása.

A **Magyarország** Milleniumi alkotásokról cikkeznek és felette nagy eszmeszegénységet fedez fel azon nagy készülődések közepett, mellyel az ezredéves ünnep alkalmából foglalkozunk. Nem vonja kétségbe, lesz ott sok minden öcsese-beese hazai ipar apróság, de egy lényeges és nagyhorderejű alkotmányra még eddig senki sem gondolt. Ezért a magyar tudományos akadémiát hívja fel, hogy vesse fel egy országos gazdasági muzeum vagy pedig egy országos közkönyvtár létesítését, mellyel a legméltyóbban; és leghasznosabban tehetnék maradandóvá a nagy ünnep és ünnepély emléket.

A **Nemzeti Ujság** az oláh kérdéstről harmadik közleményében a megoldási módozatot ismerteti és azt mondja, hogy oly államokban hol a kormány erős, börtönnel és esetleg szigorubb rendszabályokkal szoktak fellépni, nálunk azonban mivel a kormányok kezdettől fogva gyengék voltak s a jelenlegi és az ezért erélyes lépésekre magukat el nem szánták, most már a bajokat semmi egyébbel, mint egyedül magyar iskolákkal lehet megszüntetni.

A **Pesti Napló** a Harmadik ezimű vezércikkében kiterjeszkedve arra, hogy a vatikáni körök azt okvetlen szükséges dolgokkal számolni tudnak, dicsőíti Meszlényi püspököt azért, mert az ő tudomásával egyik udvari papja oly könyvet adott ki, melyben a polgári házasság erkölcsös dolognak tűnik fel. Így tehát Meszlényi már a harmadik, a ki hiveinek a polgári házasságot tetszetős színben tünteti fel.

A **Nemzet** Nemzetközi katolicizmus ezimen durva támadást intéz a müncheni kath. nagygyűlés ellen s elfogultságában annyira megy, hogy azzal gyanúsítja a gyűlést, hogy azért tette székhelyét Münchenbe, mert ott sok a sör. Zichy Nándort megteszi magyar-polgár pápának, s neki ront annak a nyolcz kanonoknak, akik elmertek menni a gyűlésre mintha bizony erre nem volna joguk.

Az **Egyetértés** legujabb néppárti szereplés ezimen ismét neki ront a néppártnak csak azért, mert képviseletében Zichy és Eszterházi grófok a müncheni kath. nagygyűlésen megjelentek és ott feltárták ama romlott viszonyokat, amiket az egyh. pol. törv. javaslat ez országban előidézett. Azzal vádolja a néppártot, hogy hazafiatlanul eselekedett, mert a külföld előtt amugy sem rokonszenves Magyarországot ferde (?) helyzetben ismertette és ép úgy tesznek, mint Urechia és társai akik a külföldön agítottak Magyarországot ellen.

A **Magyar Hírlap** Bécs-ről cikkezve konstatálja, hogy az egyházpolitikai reformok már kezdettől fogva egy áldatlan harezot helyeztek kilátásba, mely harezok tényleg be is következtek. A pártokat számtalan frakeziókra osztották, a jóbarátokat egymás ellenségeivé tettek, az országba az úszköt eldobták, a kedélyeket felkavarták s végül a törvényhozást más egyéb hasznos munkáikban megbénították. És az eredmény meddő, mert a Goluchovszky gróf elődje politikáját követi s így az egyházpolitika marad a régi, valamint Agliárdi is helyén marad, mert ezt így akarja Bécs.

»Mit akar a néppárt?«

III.

(Folytatás.)

Még nagyobb baj ennél az, hogy azok a közvetítő kereskedők aratás, kaszálás vagy szüret alkalmával össze szoktak beszélni egy mással, megszabnak egy lehető kis, alacsony árat, és annál többet, nagyobbat egyikök sem ad.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Balog Julcsa.

— (A Tiszántul eredeti tárczája.) —

Akkorában Szénásfalva még kicsike fészek vala az alföld nagy rónáján; de már akkor is arról volt nevezetes, hogy ott termettek a legszébb szál legények. Mind egytől-egyig katonának vált be. Nem is félték ők a sorozástól, hanem gyakran önkényt léptek be a hadseregbe, hogy hamarabb leszolgálják a reájok eső rátát. Pedig akkor még nagy sor volt a katonáskodás, mely 10—12 évig tartott.

Különben jómódu földmivelő nép lakta a falut. Telkes gazdák voltak mind, néhány zselér ház kivételével. A nép jólétének és józan életmódjának megalapítója az öreg Lányi Ferencz, a falu régi tanítója vala, kit a falu nagyja és apraja csak Feribácsinak szólított.

Nem járt ő magasabb iskolákba; már mint gyermek a híres dombhegyi kántor, Deák Gábor uram mellé került. Előbb csak úgy volt a háznál, mint eseléd, ki egyet-mást, amire a kántortanítónak szüksége volt, elhozson a piaczról vagy boltból; későbbben aztán eljárt a kántorral temetésekre és iskolába; néha-néha helyettesítette is s így elsajátította a kántortanítói teendőket. S midőn már kész kántortanító lett belőle, elvitték katonának. Ott is helyt állott. Örmesterségig vitte. Mikor aztán szolgálati évei letettek, felbredt benne a vágy régi mestersége után; s bármennyire marasz-

táltak is katonáék, búcsut vett a regimenttől s Szénásfalvára került kántortanítónak.

Szénásfalván egyhangulag megválasztották kántortanítónak. S nem is bánták meg soha, mert Szénásfalvának ilyen kántortanítója nem volt sem ezelőtt, sem azután. Igazán hivatásból teljesítette kötelemét; sőt mondhatni, hogy a falu népének jóltevője, apja lett. Ő nem szoritkozott csak az írás, olvasás tanítására, hanem illemre, tisztességre, igazi jámborságra és munkásságra szoktatta az ifjúságot.

Vasárnaponként a templomi istentisztelet után magaköré gyűjtötte az iskolából kikerült ifjakat és katonai gyakorlatokat tartatott velök. Egyenes testtartásra, rendes járásra, ügyes mozdulatokra tanította az ifjakat. Olykor összegyűlt ott az egész falu népe, öregek-ifjak, asszonyok és leányok egyaránt. A katonai testgyakorlatok után aztán egy kis táncmulatságot rendezett a leányok legnagyobb örömeire.

Olyan volt az egész falu, mint egy jól nevelt család, melynek feje, atyja Feribácsi, az öreg tanító vala.

Abban az időben, midőn Feribácsi agg korára való tekintettel visszavonult az élet küzdeletről és elvonultan élt kicsiny vagyónkájából, melyet hosszu szolgálata alatt szerzett, került a faluba egyik zselér házba egy szegény ember, kit Billog Pálnak hittak. Ő maga mint szegény zselér sohasem tette volna magát oly nevezetessé, hogy a falu népe csak tudomást is vegyen létezéséről, ha magában lett volna; de nevé csakhamar ismertté tette Julcsa leánya, ki vele lakott.

Julcsa alig volt 15 éves, de máris oly

virágzó hajadonná növekedett fel, hogy akár férjhez is mehetett volna, ha . . . ha nem lett volna oly fiatal, ha nagyobb műveltséggel bírt volna, ha nem lett volna egy szegény és a falu népe előtt ismeretlen napszámos leánya, szóval ha Szénásfalván növekedett volna Feribácsi tapintatos vezetése alatt,

Be kell vallanunk, hogy Julcsa nem állt a műveltség ama színvonalán, melyen a szénásfalvi leányok álltak, kik Feribácsi gondos kezeiből kerültek ki. De ha nem volt is az írás-olvasásban oly képzett, természetes esze és ügyessége által némileg pótolta a nevelés hiányát.

Szépségével azonban a falu legszebb leánya, Dongó András bíró uramnak Erzsi nevű hajadon leánya sem versenyezhetett vele; pedig nagy híre volt ennek a hetedig falu határon túl is. Julcsa karesu termete olyan volt, akár a tulipán. Telt arca, és azok a gömbölyű kis gödröcskék, melyek rózsás arcán megjelentek, mihelyt mosolyra nyiták meg ajkait; azok a tüzes fekete szemgolyók, melyek úgy villogtak, mint a gyémánt a nap sugaraiban, csak nővelték kellemét. Ha más nemzet leánya lett volna, p. az olaszé, nem kerülhette volna ki valamelyik híresebb festő esetét; így azonban csak a falu határai közt maradt hírneve.

Nagyon természetes, hogy Julcsa mindezen tulajdonságokról mitsem tudott; de annál hamarabb észrevették a falu legényei. Julcsa a toplomot kivéve, sehol sem jelent meg nyilvánosan. Apja sehová sem eresztette, mert hisz még csak 15 éves és így gyermek vala. Csak mikor a 18 éves kort elérte, vitte magá-

egy millió lakosra. Vagy talán az angol lapok kevésbé szuggeraló hatásuk más ország hírlapjainál?

Azt hisszük, mélyebben kell itt az igazságot keresnünk. Ha igaz is, hogy több az öngyilkos, ahol sok hírlapot olvasnak: ez azért van, mert a legtöbb hírlapolvasó a legcivilizáltabb országokban találkozik és hogy az öngyilkosság magának a civilizációnak a betegsége. Állatok nem mulnak ki öngyilkossággal, amely a vad népeknél is nagyon ritka még; a kulturával és az intelligenciával nő az öngyilkosságok száma is és ennek igen egyszerű oka van: az ember mind finomabb idegzetűvé válván, s mindinkább átlevén szolgáltatva kívánságainak vagy féltelmének, amelyet gondolatban még inkább nagyít és bővíti, mindinkább szenved belsőleg abban az arányban, amelyben öntudata emelkedettebb lesz, vagy őt az élet terheinek elviselésére képtelenné teszi akkor, amikor az élet minden kellemetlenségét és élvezetet nyújtónak kezdi látni. Minél nagyobb tehát egy nép kulturális előhaladottsága, annál inkább fogott az öngyilkosságok perzentuális száma növekedni. Ha egy népnél gyakori az öngyilkosság, ez annak a tünete, hogy az erkölcsi egészség egyensúlya meghibbant.

Semmi kétség benne, az irodalomnak nagy része van ez egyensúly megbillentésében. Azt tartom, többet ártnak a regények, főleg az újság- és rémregények, mint a napi hírek. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy egy szerkesztőségben az öngyilkossági hírekre nézve ne legyen helye egy bizonyos fokú diszkréciónak és tapintatosságnak. Valósággal úgy áll a dolog, hogy nem annyira a tény maga mint leírásának módja hat szuggeralólag.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő huzetekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-léle bazarban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishíd-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca,
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiacz.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

* **A kath. polgárok szeretett főpásztorukért.** Tegnap délután a régi városház termében szép számmal gyűltek össze Nagyváradváros tekintélyes kath.

Ugyvan Pista, válaszolt Julesa — könnyeit törülgetve — és akkor még igézőbb lett — az volna reám nézve a legjobb vigasztalás, ha mielőbb elvehetnél; de előbb eleget kell tenned katonai kötelezettségednek. Addig pedig, míg te onnan kiszabadulsz, sok, nagyon sok történhetik; addig akar kisirhatom mindkét szememet.

De nem úgy lett. Hamar segítségére jött a sors. Az ifjabb nemzedék közt, mely azóta növekedett fel, amióta Feribácsi visszavonult, mindinkább több és több balogos mutatkozott. Ezek is megkapták ugyan a Balog nevet, de nem szégyellték, nem restelték. Sőt midőn Hamvay a nótárius fia, ki különben nemes is volt, a Balogh nevet felvette, a Balognév megszűnt kúnynév lenni.

Julesa is önérettel viselte ezt a nevet, melyre soha semmi szennyet nem hozott, hanem inkább tiszteletet és közbecsülést szerzett neki.

Azalatt Pista is visszakerült; mert háborúban vevén részt, két évet elengedtek neki. Nemsokára boldog házaspár lett belőlök. Csak azt sajnálta Pista, hogy Feribácsit meg nem hívhatja ebédre vagy vacsorára, miután nem találta már az élők sorában, hogy megízlelte volna Julesa balkezének főtét és meggyőződött volna róla, hogy akár jobb, akár balkézrel főzi is a feleség az ebédet, jó az, ha jól van készítve. Julesa pedig jól értett hozzá.

S akkor jutott Julesának eszébe, hogy milyen furesa az ember, midőn minden csekélységet annyira szívére vesz; és milyen jó az Isten, ki mindezeket javunkra fordít.

Agricola.

polgárai előértekezletre avégből, hogy megbeszéljék a módozatokat, miként történjék a kath. közvélemény megnyilatkozása azon kvalifikálatlan cikk ellen, mely a „*Pesti Hírlap*“ folyó hó 24-ki számában jelent meg, s mely cikk egész Európában ismert, nagynevű püspökünket s így a kath. híveket is mélyen sértette.

Az előértekezlet kimondotta, hogy a sajtónak ily irányban való elfajulását kárhóztatja, és Főpásztorra iránt táplált hódolatának, tiszteletének és rendületlen ragaszkodásának méltó kifejezést fog adni!

E czélból szeptember hó 1-én, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor a »Sas« nagytermében egy nagy kath. gyűlést fog tartani. E végett egy szűkebbkörű végrehajtóbizottság bizatott meg, hogy a fentebbi értelemben intézkedjék.

A szűkebb körű bizottság az értekezlet feloszlása után azonnal ülést tartott és megállapították a szóban levő nagygyűlés programját.

A kath. polgárokhoz felhívást intéztek, hogy a vasárnapi nagygyűlésen minél számosabban jelenjenek meg. A nagygyűlés elé terjesztik be azok névsorát, akik a nagygyűlés által elfogadott és a bibornoknak szánt hódoló feliratot fogják küldöttéleg átnyújtani.

A hódoló feliratot megküldik az összes fő- és székvárosi lapoknak közlés végett.

Fölkérjük, de el is várjuk azoktól, akik magukat katolikusoknak vallják, hogy a nagygyűlésen tömeges megjelenésük által minél impozánsabban fogják kimutatni ragaszkodásukat és tiszteletüket bibornok főpásztoruk iránt.

* **Az anyakönyvi hivatalok portómentessége.** Az anyakönyvvezetők és anyakönyvi felügyelők levelezéseinek portómentessége tárgyában a belügyminiszter értesítette a törv. hatóságok főnökeit, hogy az összes állami anyakönyvvezetőket értesítsék, miszerint az állami anyakönyvvezetőknek és felügyelőknek egymás közt, a polgári és katonai hatóságok és hivatalokkal, községi előljárókkal, továbbá portóköteles magánegyénekhöz címzett egyszerű és ajánlott hivatalos levelei, ha »Hivatalból, közszolgálati ügyben portómentes« záradékkal vannak ellátva, ugyszintén az anyakönyvvezetőknek és felügyelőknek egymásközt és portómentes hatóságokkal váltott pénz és értéküldeménye: portómentesek.

* **Budavár visszavételének emlékűnepe.** Szeptember 2-án lesz Budavár visszafoglalásának 209-ik évfordulója, ez alkalomból az előtte való vasárnap emlékűnepet rendeznek a budai várban. Az ünnep délelőtt tíz órakor kezdődik körmenettel, mely a Mátyás-templomból indul ki és megkerüli a Szent-háromság-teret. A körmenet középkori Mária-zászló alatt vonul végig az utcán s azután visszatér a templomba, a hol nagymise lesz *Bogisich* Mihály budavári apátplébános pontifikálása mellett. A templomi kórus *Varrinecz* Mór G-moll miséjét adja elő, továbbá az 1509-ből való *Angyaloknak nagyságos asszonya* című és az 1651-ből való *Felvitték a magas menyországba* című énekeket *Bogisich* Mihály átiratában. A déli harangszó után a Mátyás-torony felső erkélyén négy zenész harsonnával a keleti és nyugoti oldalon az 1509-ki Mária-éneket fogja eljátszani. Ezt szentbeszéd követi és litánia zárja be az ünnepet.

* **Benzintől életveszély.** Ugy látszik, Nagyváradon gyakran ismétlődnek a benzintől eredő szerencsétlenségek. Tegnap reggel megint robbanás történt a Sajósy Ignác szent-jános-utcai üzlete alatt levő pinczehelyiségben. Ugy nyolcz óra után tüzet jeleztek az őrtanyára és a tűz-

oltók azonnal kivonultak a helyszínére, a rendőrség is megjelent, de akkor már a tűznek csak nyomát találták. Nagy füstgomoly tödült fel a pinczéből és alig lehetett a kíváncsi néptömeget megnyugtatni, hogy a tüzet már eloltották. Az eset úgy történt, hogy Sajósyné egy kis üvegbe benzint akart a tartályból átönteni és egy biztonsági lámpással lement a pinczébe a 13 éves Tóth Gergely nevű hetessel. A fiu közel tartotta a lámpást a tartályhoz és a benzín felrobbant. *A fiuak haját, szemöldökét perzselte le a felcsapó láng, urnőjének meg a két keze fejét égette össze.* Sajósyné még arcán is szenvedett kisebb sérülést. A sebesültek azonnal az udvarra futottak és a segítségükre sietők elfojtották a pinczében keletkezett tüzet. Az volt a szerencsésük, hogy a tartályban már nagyon kevés benzín volt, mert ellenkező esetben életükkel is megfizethették volna a vigyázatlanságot.

† **Ujfalussy Jolánka temetése.** Temetés volt lilium temetés az alig tizenhat éves Ujfalussy Jolánkát kísérték utolsó útjára. Szép volt s üde rózsás arczaira a halál vésté rá névjegyét, ragyogó szemekre örök fátyol borult s koporsója felett ott lebeg a szülők, rokonok jóbarátok sóhaja s kegyelete. A harangok tompaszomoru zugása mellett egy nyílló félbe levő virágot vittek ki a temetőbe egy leánykát, ki még alig volt tizenhat éves s ki nem ismerte még az élet szomorú tövisekkel telt oldalát s ki számára még csak az öröm virágai jutottak osztály részül. Nagyon sokan vettek részt a temetésen s mindenki hullatott egy két könnyet a gyászos koporsóra, mely egy család örömét s reménységét vitte le a sir mély rideg ölébe.

Jelen voltak a m. kir. posta tisztek Schöpling igazgató vezetése mellett továbbá Sebő Pál, Schenk Emil, Ragány János, Ováry József, Vein Károly, Amánt Béla, Molnár Lajos, Szabó Imre, Györfy Sándor, Olasz Gyula, Krikay Ödön, Léway Zsigmond, Szaacsay Ákos Miskolezy György, Szabó János, Szemes Ferencz, Szántó kapitány, Szokoly Tamás, Lázár Zoltán, Kelepecz Dezső, Fehér Elek, Kugler Albert, Zatureczky Emil, Gutman József, Kenedy József, Kanovszky Márton, Ferdényi Olivér, Medvigy Mihály Erdélyi kir. tábla bír. Somossy Béla, Markus István, Ravazdy Lajos, Kutiák Rezső, Ifj. Márkus János, Solyom Gyula, és Kiss László.

A temetési szertartást Dencs János esperes plébános végezte fényes segédlettel.

A koszorukat a következő feliratok ékesítették:

A felejthetlen kedves gyermeknek és testvérnek. — Bánatos szülői és testvérei.

Átyja jó barátjai. — Jolánkának utolsó üdvözlétül.

Zilahy Ilona — Szeretett bérmeleányomnak. Szeretett unokánknak.

Zatureczky Palika — kedves Barátnőjének. Hedi Klári, Ribor Jenő — A jó kis barát-nénknak.

Kenedy nővérek — Ecelejthetetlen Jolánkának. Veisz Károly és neje — Tisztelek jelölül. Szentiváoyi László és neje — a kedves unokahugunknak.

Ragány János és családja — Igaz részvettel. Beliczay Elek és családja — Szeretete jelölül. —

Ezenkívül számos felirat nélküli koszorú borította a koporsót. Az ifju halottat átadták az anyaföldnek s a család sohasem fogja elfelejteni kedvesét, a nagyközönség pedig kegyelettel gondol hosszú idők múltán is emlékére.

Temetés volt lilium temetés az alig tizenhat éves Ujfalussy Jolánkát helyezték tegnap dél előtt örök nyugalomra.

* **A pápa distikonjai.** A livornói kongresszus multkori megnyitására XIII. Leo pápa akit a klasszikai verselésben egyenesen nagy alkotó: Aeneas Sylvius (II. Pius pápa) mellé helyeznek, a következő ékes latin verseket írta:

VIRGINE FAVENTE, FIAT UNUM UVIME!

Auspicium felix: Orientis personat oras
Vox lapsa e coelo personat occiduas.
Una fides Christi, Pastor regat unus ovite
Dispersas gentes colligat unus amor,
Virgo fave errantes oh! lumine mater amico,
Respice, et unigenoe junge benigna tuo.

(A Szűz segedelmével legyen egy a nyáj! Szerencés kezdet: Égből szállt szózat járja be keletnek és nyugatnak tájait. Krisztusnak egy hite, egy pásztor uralkodják a nyájon, a szétszórt népeket egy szeretet foglalja egybe. Kedvezz, oh kegyes Szűz a tévelygőknek, nyájas világlással tekints rájuk és egyesítsd őket a te egyszerűt fiaddal.)

* **Szemle a honvédség felett.** Pókai János honvédtábornagy, kerületi parancsnok tegnap este (29-én) városunkba érkezett. Ma délelőtt a bónai kútnál szemlét tart a honvédség felett. Tegnap este tiszteletére a Széchenyi szállodában bankett volt, melyen az egész honvéd tisztikar részt vett.

* **Milán újabb pumpolása.** Belgrádból jelentik: Milán megsürgette a szerb kormánynál annak a 300,000 franknak a kifizetését, melyet az évre apanázsul ígértek neki. Miután a szerb kormány jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy az exkirály kérelmének eleget tegyen, Milán azt ajánlotta a kormánynak, hogy 300 ezer frank erejéig álljon érte jót Camondó párisi görög bankárnál, kinél Milán már ugyanis nagyobb összeggel érdekelve van. A kormány Garasánin párisi szerb követet megbízta, hogy Milán részére kedvező feltételek mellett szerezze meg a kért összeget.

* **Gyakorlatról megszökött huszárlovak.** Drágeséke vidékén már megkezdődtek a hadgyakorlatok. A negyedik huszárszázadnál az a malőr történt, hogy 18 ló — mitsem adva a reglement-ra — tegnap megszökött a táborból. A századparancsnok több helyre: így Nagyváradra is sürgönyözött a szökött huszárlovak után, de tegnap estig még nem jelentkeztek a paripák.

* **Komikus rendőri jelentés.** Jót kaczagott tegnap a nagyvárad rendőrkapitány, midőn az egyik rendőre, kinek azt az utasítást adta, hogy puhatolja ki, mennyiben igaz az, hogy Rácz János ló gyanus körülmények között hullott el, a következő jelentést terjesztette be írásban:

Grünwald Jakab 84. számú komfortáblis a holnap elején megdöglött és elvitte a sintér.

Sz., rendőr.

* **Nem jó a fegyverrel játszani.** Holló István nyugalmazott gimnáziumi tanár Béla nevű 14 éves fia — T. Abádon játékközben agyonlőtte 16 éves Géza nevű bátyját. A szülők Kunhegyen voltak vásárban s ezalatt a kis Déla apjának töltött fegyverrel játszott, a mely elszűlt s a golyó a kis Géza száján át az agyba hatolt. A hazaérkező szülők a fiut már holtan találták.

* **Veszélyes cserepezők.** Vajda Imréné, hk.-pályii földműves neje tegnap súlyos sérüléseket szenvedett a fején, amint a kereskedelmi palotta előtt elhajtott. A vizsgálat kiderítette, hogy a tetőn dolgozó cserepezők verték be a fejét. Ezek a büntetendő eselekményben utazó mesterlegények különben a napokban már egy temetési menetet is izgalomba ejtették a hajigálással. A rendőrség szigorúan kutatja a tetteseket, hogy megkapják a különös passzióért méltán kiérdemelt büntetésüket.

* **Egy pofon kalabriász közben.** Sok kellemtelenséget okozott már az embereknek az ördög bibliája. Az irgalmas kártyajáték hevében meghal

nemesebb érzés és az ember szívébe belopózik a nyereszkedési vágy, a kapzsiság, mely számtalanszor kellemetlen helyzetbe sodorja a szenvedély rabját. A napokban is olyan skandalumot idézett elő egy »bemondott terecs«, hogy annak megoldása a bírói bölcseségre vár. Egy társaság, köztük egy szatócs, kalaberezett egy mulatóhelyen. Oszlott a kártya, forgott a szerencse. Egyszer csak elveszett a pártié, mert a szatócs is kimondta a terecs, holott a partnerje nyerhetett csak a pártiet. Előbb halkán, aztán hangosbbrban járta a szóharc, végre elcsattant egy pofon, mely határozottan büszkeségére válhatott volna bármelyik lókupeznek. Az elnás pángolt szatócs tegnap felkötött állal járkált a kir. járásbíró-ság folyosóján, hogy panaszt emeljen brutális játékszótársa ellen.

* **Uj apátok.** Ő felsége a király dr. Szentkláray Jenő esanádmezei kanonoknak a bold. Szűz Máriáról nevezett ugrai apátságot, Kristofcsák Gyula uj-aradi plébánosnak a szent Szerafinról nevezett cz. apátságot s Ványa Ferencz pesti katonai lelkésznek a szepes váralljai cz. prépostságot adományozta.

* **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Szilágyi Albert nváradai állami főreál iskolai tanárt a székely-udvarhelyi áll. főreáliskolához helyezte át hasonló minőségben.

* **Halálozás.** Mély részvételt vettük a következő gyászjelentést: Maksa György mint apa, Hermína, Andor és ennek gyermekei; Erzsébet férjével Balzám Bélával és gyermekével; Mariska és Piroska mint testvérek, az összes rokonság nevében is a mélyen lesújtott szív fájdalomával tudatják a legjobb gyermek, testvér, nagybátya, sógor és rokkonnak ifj. Maksa Györgynek folyó évi augusztus hó 28-án délután fél 5 órakor, élete 30-ik évében, megnyugvással türt hosszas szenvedés után történt korai halálát. Az elhunyt hült tetemei folyó évi augusztus hó 30-án d. u. 4 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint végbemenendő temetés után a v.-olaszi-i sirkertben nem régen elhunyt övéi mellé örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyvárad, 1895. augusztus 29. Nyugodjanak békében áldott porai!

* **Ötven évig tanító.** Beodra községe szép ünnepet rendezett a napokban Baiz Mihály nyugalmába vonuló tanító tiszteletére, a ki ez alkalommal ülte meg a tanítói működése 50 éves évfordulóját. A veterán tanítót a király is kitüntetésben részesítette, a mennyiben szolgálatai elismeréseképpen a koronás érdemkeresztet adományozta neki. A dekorációt beodrai Karátsanyi Andor nagytöldbirtokos, az intelligencia s a község vegyes ajku lakossága jelenlétében gróf Bethlen Miklós főszolgabíró tüzte fel a jubiláns mellére szép beszéd kíséretében, a melyre a kitüntetett tanító meghatva köszönetét fejezte ki. A község polgársága ovációkkal tisztelte meg ezután a derék tanítót.

* **Emberhussal táplált medvék.** Rémregénybe illő, borzalmas történetet írnak Debreczenből. Arról van szó, hogy medvetánczoltató oláhok a mezőkön elfogott pásztorgyermekekkel hizlatták medvéiket. A szerencsétlen magyar gyermekeket megköltözve dobták a fenevadak elé s azok szétmarczangolták megették az emberhust. A rémes hír részletei — melyek az egész vidéket lázas izgatottságban tartják — a következőket:

Még a tavasszal történt, hogy a máramarosi havasok közül két oláh, Ilie Stophe és Ilie Gyuró lebarangolt az Alföldre, hogy itt a télen fogott s kitanított két medvétük produkciójával keressék meg kenyerüket. A nyáron Hajdumegye egyes községeit csavarogták be s ekkor történt, hogy egyik nap az egyik, másik nap a harmadik, majd a negyedik községből tűnt el egy-egy nyájörző fiu. Lassan-lassan azután itt-ott a határban előkerültek az

eltűnt gyermekek véres ruhafoszálányai, melyek mellett emberi csontok maradványai hevertek a mező fűvében. Miután mindig azon a vidéken tűnt el egy-egy gyermek, a hol a medvetánczoltató oláhok jártak, az a szörnyű gyanu kezdett a népközött elterjedni, hogy a pásztorgyermekeket az oláhok medvéi falták fel. E gyanu alapján a két medvetánczoltató oláh, Ilie Stophet és Ilie Gyurót a csendőrség letartóztatta s ezek be is vallották, hogy a gyanu alapos volt, a szerencsétlen gyermekeket ők dobták martalékkul a bestiáknak.

— A medve éhes volt s aztán az emberhus nem kerül pénzbe — mondogatták.

Hajdumegyében most erről a rémes és szinte hihetetlenül hangzó hírről beszélnek mindenütt a borzalom és felháborodás hangján.

* **A szép Eszti tragédiája.** Debreczenben — mint onnét írják — a legszebb czivis leányok egyike volt Eszti, tizennyolcz éves korának bimbófakadásában. Akadt is kérője egy vagyonos legény személyében, a leány azonban nem akart feleségül menni hozzá. Ámde hiába való volt minden ellenkezése, az apja tiltakozása ellenére megtartotta az eljegyzést s a leány zokogva nyújtotta kezét a kényszer-vőlegénynek. Már varrták a nászruhát, már a pap kétszer ki is hirdette a jegyeseket, mikor az apa dult arczal állított be a lelkészhez:

— Tiszteles uram, nem lesz az esküvőből semmi.

— Miért?

— Meghalt ez én leányom a páros életnek.

— Miért?

— Leöntötte az arczát vitriollal, mely örök életre csuffá tette.

A szép, most már csunya Eszti pedig rettenetes kínjai közt egyre azt hajtogatja;

— Ha azé nem lehettem, akit szerettem, ne legyek senkié sem.

* **Kést és dinnyét lopott.** Tizenegy éves kis fiut lóditott be tegnap a rendőr a biztos elé. A rongyos kis fiu szepegve állt meg a szoba közepén és sáppadtan várta a szentencziát.

— Mit csinált ez a lurkó? kérdezte a biztos a szalutáló rendőrtől.

A rendőr helyett a kis fiu szólalt meg:

— Egy dinnyét, meg egy kést loptam a dinnye-sorban, de sohasem teszem többet, csak most tessék megbocsátani.

— Hát most miért tetted?

A kis fiu fülig pirul, hallgat egy darabig, végre a sok nógatásra megszólal;

— Éhes is voltam, meg az idén még nem ettem dinnyét.

* **Heti lap Margittán.** Mint levelezőnk írja október hó elsején társadalmi lap indul meg Margittán. Már gyűjtik az előfizetőket az új lap számára, melynek kiadója Klein Bernáth margittai nyomda-tulajdonos lesz.

* **Mindent csak a város.** A vasuti kutház ügyében hozott I. foku határozatot, melyben a vasut engedélyt kapott arra, hogy saját költségén a vizgyűjtő kutat a szükséghez képest átalakíthassa, megfelebbezte s ebben azt kéri, miszerint a vizgyűjtőkut megfelelő átalakításának költségeire a várost kötelezze a II. foku hatóság, vagyis a közig. bizottság.

* **Szerkesztői üzenet az anyósokról.** Egy hirlapban a következő szerkesztői üzenetet olvastuk: Azon állítása, mely szerint az afrikai, ázsiai és amerikai benszültöttek egyáltalában civilizáltak, a kormányparti czáfolómasinák nyelvén szólva, nem felel meg a valóságnak. Hogy mennyire civilizáltak, sőt raffináltak ezek a népek, annak bebizonyítására csak néhány karakterisztikus vonást hozunk fel azon szerepről, melyet az anyósok játszanak náluk. Abesszinia északi részén pl. az anyós és a vő feltehetően kikerülnek egymást (boldog vők!), a kóktá- indíanusoknál pedig a vő az anyóssal nem is beszélhet másként, mint eltakart arczal, vagy a sátor falán keresztül, vagy a függöny mögöl. Az osztjákoknál az anyós hátat fordít vejének, ha találkozik vele. Az ausztráliai törzseknel a vő sohasem mondja

ki az anyós nevét, a minitai indiánoknál a vőnek csak akkor szabad megszólítani az anyósát, mikor az első skalpot mutatja be neki. Irigylésre méltó állapotok!

*** Szerencsétlenül járt bucsusok.** Nagy szerencsétlenség történt a minap Chleani czén (Árvamegye). Kulostyák Antal jómódu alsó-stepanói gazda és községi bíró rendes foglalkozásán kívül szalonna és zsir elárúrással is foglalkozott. E napokban a közeli Chlebniczen bucsu volt, a hova az összes környékbeli jámbor nép összegyűlt. Kulostyák jó fizetést vélt ott csinálni, feleségével kocsin szintén átrándult a bucsuhelyre. Portékáján azonban tul nem adott. Már öreg este volt, amikor hazafelé indult. Alsó-Stepanó közelében, híd hiányában. Kulostyák kénytelen volt az Árva-folyót szekerével átgázolni. A sötétség miatt eltévedte a helyes irányt s az Árva amugy is megáradt, sebes és mély medrébe hajtotta lovait. A sebes ár elseperte őket lovastul, szekerestül s többé nem kerültek ki élve. Másnap Turdosinba menő emberek az Árva partján legelésző lovat találtak, szét-szaggyott szerszámokkal. Tovább menve a folyó sekély helyén egy döglött lovat vettek észre, mely még a kocsihoz volt fogva. Majd jóval lejjebb egy asszonyi holttest feküdt, ruhájánál egy sziklán megakadva. Ez volt Kulostyák felesége. Kulostyák Antal hulláját pedig Turdosinon alul halászták ki. — A bordeauxi pályaudvaron is nagy szerencsétlenség történt. Téves váltóállítás folytán egy bucsujárákkal telt vonat kisiklott és ennek folytán a szolgálatot tevő vasúti hivatalnok, a ki a *kisiklott mozdony közelében állott, meghalt, számos bucsus, köztük több pap, súlyosan megsebesült.* Joreából szintén bucsujárákat ért szerencsétlenség híre kaptuk. Egy petróleumlámpa felrobbanása folytán kigyuladt egy épület, a mely a zárandokok részére volt fentartva. A nagy tolongásban, a mely a hirtelen keletkezett tűz folytán támadt, *nyolcz személy meghalt és sokan megsérültek.*

*** Betöréses lopás.** Tar Sándor házmester váraljai pinzelakásába betörtek és nemcsak az ő óráját, de a nála lakott cselédnek 57 frt értékű ruhaneműit is ellopták. A gyanúsítottakat két helynéküli cseléd személyében letartóztatta a rendőrség.

*** Telefon Esztergom és Budapest közt.** Esztergomi telegram jelenti a következőket: Esztergom és Budapest telefon által való összeköttetése czéljából a városi hatóság a kormányhoz föllíratot intézett, kérvén, hogy az új vashid megnyitása idejére az összeköttetés elkészüljön.

*** Szöllőlopás.** Két csavargó leány, kiket szerencsés a várad rendőrség közelebről ismer, tegnap megkivánták a friss szőlőt lágy kenyérrrel s elmentek lopni. De szerencsétlenségre rossz helyre mentek. A polgár mester szőlőjét szerencsétlenné látogatásukkal s le is szedtek egy jó esomé friss szőlőt, de az erélyes hegyrendőrség ez uttal is ébren volt és fülön csipte a két éhes hölgyet. Bevitték az általuk már régebb idő óta jól ismert rendőrséghez honnan mint értesültünk, az egyik már szerencsésen megszökött.

x Mától kezdve mindennemű elemi polgári-, középiskolai- és jogakadémiai **tankönyvek** — az iskolák igazgatósága által kibocsátott jegyzékek szerint **Laszky Ármin könyv- és papírkereskedésében** (Kossuth Lajos-utcai takarékpénztári épület) **kaphatók.**

TANÜGY.

Értesítés.

A nvárad-velencei róm. kath. fiú-, valamint a t. irgalmas nővérek által vezetett rk. leányiskolában a beírások szept. 2., 3. és 4-én eszközöltetnek; 5-én a Szentlélek Isten ünnepegyes segítségül hívása, 6-án pedig kezdetüket veszik a rendes előadások.

A javító- és pót vizsgálatok a beírási idő alatt tartatnak meg.

Beírási- illetve tandíj 1 frt 15 kr., azonban a szegény tanulók ingyen oktatásban részesülnek, de a 15 kr. minden beírt tanuló után befizetendő.

Kelt Nvárad-Velenczen, 1895. aug. 28-án.

Az igazgatóság.

Értesítés.

A nagyvárad kereskedelmi akadémián a beíratások szeptember hó 1-én kezdődnek és ugyanazon hó 6-dik napjáig eszközöltetnek felvételi illetőleg javító vizsgálatok ugyanazon hó 4—5. napjain ejtetnek meg.

Nagyvárad, augusztus 29-én.

Propper János,
igazgató.

EGYLET.

Elismerés a vöröskereszt-egyesületnek.

A belügyminiszter értesítette a vöröskereszt-egyesület igazgatóságát, hogy a király megelégedéssel vette tudomásul az egyesület jelentését. Károly Lajos kir. herceg védnökhelyettes az igazgatósághoz írt levélben kijelenti, hogy az elébe terjesztett múlt évi jelentést megelégedéssel vette tudomásul. Örömmel látja, írja, hogy az egyesület 16 évi fennállása óta nagy lendületet vett s üdvös tevékenységet fejt ki a jótékony terén. Ezért legforróbb köszönetét fejezi ki az egyesületnek, a fiókoknak, különösen pedig az igazgatóságnak.

Jóváhagyott alapszabályok. A nvárad *Polgári kör* módosított alapszabályait a belügyminiszter bemutatási záradékkal látta el.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: *Az orleausi szüz.* Tövölgyi Margit jutalomjátéka.

Vasárnap: d. u. *Koldusdiák.* este: *A Patoki leányok* népszínmű itt először.

Barna Izsó jutalomjátéka.

Huszárosan.

(Operette 3 felvonásban. Irta: Rónaszéki Gusztáv. Zenéjét szerze: Barna Izsó. Először adatott a nagyvárad színházban 1895. augusztus 29-én.)

Érdeklődéssel, feszült várakozással néztünk a mai premiére és jutalomjáték elé. A rokonszenves szerző alapos zenészeti ismereteit, páratlan ügybuzgóságát már többször dicsértük és méltán, mert működése megérdemli az elismerés koszoruját; ennek a bizonyítéka az a nagy és intelligens közönség is, mely az este majdnem egészen betöltötte a színházat. A közönség igen jól mulatott e legmagasabb igényeket is kielégítő operette alatt, melynek meseje telve van szípközölő ötletekkel, ügyes fordulatokkal, bonyolódott, de könnyen átlátszó helyzetekkel s vig jelenetekkel. Szeretjük hinni, hogy az a sok *istennylá, »lourdosi szüz« »Jézus-Krisztus«* nem volt az eredeti szövegben hanem inkább rögtönzések voltak.

A zenéjében bámuljuk a szerző magas színvonalu zenei képességet, ügyes technikáját, azt a bujt, kellemet, hol gyengéd, hol erőteljes zenei motívumokat, melyek a műizlést teljesen kielégítették s a hallgatók figyelmét mindvégig lekötötték. A szerző a zenében a magyar zene motívumait ügyesen vegyítette e majdnem egészen önálló zenei alkotásában, csak itt ott vették észre, egyes kül és belföldi nagy operák áriájának nyomát, amik annyira fülében csengtek a szerzőnek, hogy azok hatása alól nem volt képes szabadulni, ami könnyen érthető. Így például a Faust Hugenetták. Tronbadour, Bánkbán. Mikádó nyomai első hallásra is észrevehetők, de az önálló felfogás a szerző legnagyobb dicséretére szolgál.

Réthy Laura pompásan játszott és énekelt, finom árnyalatú hangja, fülbemászó éneke, kedves mozdulatai tapsokra ragadták a közönséget.

Sugár Aranka kissé bágyadtan kedvetlenül játszott s mintha félt volna hangját megereztetni, mely pedig erő, kitartás és színezés tekintetében valóban remek. Hálás szerepét ügyesen alakította. Rónaszéki egészséges, jó ízű humorával folyton derűltétségben tartotta a közönséget; Mezey gyönyörű hangjával az este remekelt, a dal szöveg is érthető volt. Hunyadi, Csátár, Bartsch Aranka kitűnő

alakítást nyújtottak és szép hangjuk ügyes játékok nagyban előmozdította az est fényes sikerét. A zene szerzőjének az esteli nagy élvezetért nagy köszönettel tartozik a nagyvárad közönség. (A—)

Tövölgyi Margit.

Szintársulatunk egyik nagy tehetségű és ambíciós tagja: Tövölgyi Margit drámai hősnőnek szombaton lesz a jutalomjátéka melyre Schillernek *»Orleausi szüz«* cz. nagyhatású drámáját választotta, melynek czimszerepe egyik legjobb alakításai közé tartozik.

A társulat itt időzése alatt meggyőződhetett a közönség arról, hogy Tövölgyi Margit a társulatnak határozottan legjobb tagjai közé tartozik, aki nehéz szerepeinek ugy helyes felfogásával, mint megnyerő alakításával és praeciz előadásával nagyon emelte az előadások sikereit. A színpadon teljesen otthon érzi magát. Minden egyes felléptén meglátszik a nagy tanulmány és gondos készüllet.

Nagy szerepeit a legkisebb részletekig kidolgozva adja elő, hogy játékaival mindenki igényét kielégíti. Szóval igazi művész, kinek előadása művelvezet a közönségre.

Azért nem is szükséges őt ajánlanunk műpártoló közönség jóindulatába jutalomjátéka alkalmából; s bizton reméljük, hogy telt házzal fogja e rokonszenves művész iránt elismerését nyilvánítani, s így neki a jól megérdemelt jutalmat megadni.

Műsorváltozás.

Rudnyánszkyne Réthy Laura betegsége folytán a mára hirdetett *»Huszárosan«* másodszeri előadása elmaradt s helyette a *»Háromtestőr«* Herceg Ferencz kedvelt bohózata kerül színre. A főbb szerepeket *Delli Emma, Rónaszékiné R. Irén, Hunyadyne, Benedek, Tompa, Rónaszéki, Szendrey és Ligeti* Vilmos fogják játszani.

REGENY-CSARNOK.

A két kastély.

Elbeszélés.

15

Irta: **Valnicsek Béla.**

(Folytatás.)

S a két barát perczekig tartá átölelve egymást. Majd kibontakoztak egymás karjaiból s Ernő töré meg a hosszú, kínos csendet:

— De hol van ő, hol lehettem fel? Szólj egyetlen barátom. Sándor tehát mindent elmondott.

— Ugy mégis jól láttak szemeim, midőn Ceilen falú felé sétálva őt véltem megpillantani.

A két barát ezután vidáman eseevegett tovább. Ernő vigasztalni igyekezett Sándort, de törekvése fölösleges volt, mert Karf már megvigasztalódott.

Barátságukat a legkevésbé sem zavarta meg e váratlan fordulat, hanem ezután is őszintén ragaszkodtak egymáshoz.

Ernő ezután örömtől repeső szívvel távozott barátjától s ujjongva mondá el Wurméknak a történeteket. Wurm bosszankodással hallgatá Ernőnek felfedezését, melyben kedvencz tervének meghiúsulását látta.

— Nemde megmondtam? szólt Wurmé, aki örömmel hallgatá Ernőt. Ember tervez, Isten végez.

— Most tehát nincs egyéb hátra, mint megírni Rózának, hogy minél előbb jöjjön haza, mondá Wurm kedvetlenül és elmondá Ernőnek, mily meglepetést akartak neki szerezni, ami nem kis bámulatba ejté őt.

Mialatt ezek történetek, Windisch miként azt Karf előre megmondá, csakugyan elhagyá Eisenachot s magával vitte leányát, a 18 éves Juliskát is, aki eddig zárdában nevelkedett.

Windischt nem annyira lelkiismeretfurdalás, mint inkább leányának kérése birta ama lépésre, mely Sándort esodálkozással töltött el.

A jószívű Juliska ugyanis nem tudta elviselni, hogy atyja miatt Burghoff Róza szerencsétlen legyen s amint megtudá a dolgok állását, addig ostromolta atyját kérésével, amíg ez vissza nem adta az összeget Marburgernek.

Windisch Rigiót választá ki jövődő tartózkodása helyéül, ahol gyönyörű kis házat vett magának megtakarított pénzéből.

Itt csakhamar megismerkedett Luicci Leó derék plébánossal s barátságuk mindig szorosabbra fűződött.

E barátságának köszönhető Windisch későbbi boldogságát, mert Luicci buzgósága, jellemessége mély benyomást gyakorolt rá s megutáltatá önmagával családsággal telt multját. Hogy tehát véglegesen szakítson ezzel, szent gyónáshoz, szent áldozáshoz járult s új életet kezdett.

Juliska kimondhatatlan örömet érzett atyjának e változása felett; ő eddig is kitarlóan imádkozott atyjáért s most, hogy imája meghallgattatott, buzgó szívvel rebegett hálát az egek Úrának.

Epen az oltár előtt térdelt s végzé imáját, midőn magas, karesú fiatalember lépett a templomba s önkénytelenül is a térdelő alakon felejté szeméit.

— Mily buzgón imádkozik! Mintha csak Rózáat látnám magam előtt suttagó az ifjú s maga is buzgó imába merült.

Miután elvégzé imáját, felkelt s eltávozott. A fiatal leány is épen akkor fejezé be hálaadását s az utcára lépve, jobban szemügyre vehette az ifjú az imént még térdelő alakot.

— Mintha már láttam volna valahol morgó az ifjú maga elé s kutatni kezdet emlékezetében. Majd homlokára ütött s így szólt önmagához:

— Valóban ő az; Windisch Juliska. Még fiatal lányka volt, mikor utoljára láttam őt atyjával s ime, mily szép hajadonná vált. De hogyan került ide? Talán Windisch ide menekült előlem?

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A legujabb egyházpolitikai mágnások

Bpest, aug. 29. (Saját tud. távirata.) A Bánffy-kormánynak a korona csak három új főrendiházi tagot engedélyez, az új bárók a következők: Harkányi Frigyes, Semsey Andor és iharos-berényi Inkey István, Inkey József iharos-berényi nagybirtokos fia, törvényes utódaikkal együtt. Inkey István rangemelésébe, értesülésünk szerint, csak úgy egyezett bele atyja, ha az új báró számára egyttal fidei kommisszumot is alapíthat. E feltételbe a kormány bele is egyezett; a mint azonban beszélnek, nem lehetetlen, hogy a családi vagyon lekötése, a család egy tagja részéről támasztott akadályokon fenn fog akadni.

Gróf Zichy Nándor a német kath. gyűlésen.

München, aug. 29. (Saját tud. távir.) A mai ülés kezdetén az elnök meleg szavakban üdvözölte Zichy Nándor grófot a kath. érdekeknek nagyérdemű előharcosát Magyarországon. A gyűlés tagjai erre Zichy N. grófot zajosan megéljenezték.

Zichy Nándor gróf a magyar katolikusok nevében mindenekelőtt köszönetet mond a német katolikusoknak a meleg rokonszenv e nyilvánulására. Majd röviden vázolja a katholicizmusnak nehéz helyzetét Magyarországon, mert itt még sok dolog igen középkorias, anélkül azonban, hogy a közszellem középkori volna. Sokkal szívesebben emlékezik meg a szónok arról az örvendetes tényről, hogy az Isten Magyarországnak igazán keresztény királyi házat adott. (Bravó.), a mely a magyar katolikusokat összetartásra bírja. Isten engedelmeivel harcoljuk ugyanazt a harcot, amelyet Magyarországon és a

világon végigküzdöttek a kereszténységért, amely lényegében katolikus. (Élénk helyeslés.) Ha az állam minden hatalmat a saját kezében özpontosít, akkor sohasem lesz béke, (Helyeslés.) meri békét csak a katolikus egyház adhat, (Tetszés.) csak Krisztus hoz békét a világnak. (Élénk tetszés.) S ezért a meggyőződésért sikra szállunk minden opportunizmus nélkül. (Zajos tetszés.) Ha velünk az egyház és velünk a nép, nem kell-e akkor győznünk? Hogy a keresztény nép és a katholicizmus államellenes, az nem igaz; de szakítottunk azokkal az elemekkel, akik a dinasztianak ellenségei s a rendnek megbontói s az államellenes hatalmakkal. A kiegyezést és a pragmatika szankciót nagyrebecsüljük, de azért a katolikusoktól, mint valami rablótól és a gyilkosoktól, mégis megvonják a választói jogot. (Pfu!) De azért mégis bizunk a győzelemben, mert a mi ügyünk az Isten örök igazsága. (Tetszés.) Valamennyi kereszténynek egyesülnie kell a szabadkőművesség ellen, nem csupán a polgári házasság ügyében, hanem föl kell venni a harcot a németek biztosító példájára minden destruktív irányzat ellen. Kéri a németeket, hogy a magyar katolikusoktól, a jövőben se vonják meg rokonszenvük nyilvánítását s küzdjenek velünk együtt a katolikus házasság visszaállításáért, mert ez a régi családi, társadalmi és állami rendnek alapja. (Viharos tetszés.)

Epen ezért össze kell tartani mindnyájunknak s követelnünk kell mindazon törvények revízióját, a melyek a katholicizmusnak ártalmasak. (Élénk tetszés.) Tartsátok továbbra is baráti emlékezetben Magyarországot s törekvéseinket foglalják imáikba. (Hosszantartó zajos éljenzés.)

A protestánsok és az egyházpolitikai reform.

Budapest, aug. 29. (Saját tud. táv.) Az ev. ág. egyház egyetemes konventje csak október elején ül össze és így a lelkészek magatartását az okt. 1-én életbelépő egyházpolitikai törvényekkel szemben csak utólagosan szabályozhatja. Hogy azonban addig is fennakadás ne essék, az egyház egyes kerületi gyűlései adtak ki utasításokat. Most megjelent a dunáninneni egyházkerület utasítása, mely rendelkezéseket tartalmaz az esketésre, keresztelésre, temetésre, a konferenciára, valamint az anyakönyvezetésre vonatkozólag.

A pápa hatalmi állása.

Róma, aug. 29. (Saját tud. táv.) Az Osservatore Romano a pápa békebírói szerepéről szólva, azt találja, hogy a pápai szék erkölcsi befolyása és fénye egyre emelkedik, dacára az állam minden erőlködésének. Az 1870. óta a pápára döntés végett rábizott vitás kérdések sokkal nagyobb tekintélyt kölcsönöznek, mint az, a melyet Rómában idegen bajonettekkel tartanak fel.

Elsikkasztott népünnepek.

Budapest, aug. 29. (Saját tud. táv.) Az Erzsébet királyné »Othon« egyesület által rendezett Szent-Istvánnapi népünnepek elnöknője báró Egloffstein Amália ma délelőtt ügyvédje dr. Zsarnay kíséretében megjelenve a rendőrségnél, Farkas rendőrtanácsosnál megtették a feljelentést

hűtlen kezelés, sikkasztás és csalás miatt a rendezőbizottság több tagja ellen. Farkas rendőrtanácsos Karácsonyi Sándor rendőrkapitányt bizta meg a vizsgálat vezetésével. Az ügyben több főrangú kereskedő és stréber kereskedőseged van kompromittálva.

Közgazdaság.

Kereskedelmi külforgalmunk. Külkereskedelmünk alakulásáról megjelent a július havi hivatalos kimutatás. E szerint kereskedelmi mérlegünk a mult hóban valamivel kedvezőbb volt, mert 5347 milliós forintnyi bevittel szemben a kivitelt 6363 millió forint. — Azonban, ha e számokat az előző évi júliusi kimutatással hasonlítjuk össze, a hanyatlás szembeötlő, mert az idén a kiviteli többlet 006 millió forintra rug, mult év július havában pedig a kivitelnünk 832 millió forinttal multa felül behozatalunkat. — Ez év első hét hónapjában a behozatal teljes 1632 millió forinttal több volt a kivitelnél, míg a mult év megfelelő időszakában kereskedelmi mérlegünk még 2068 millió frttal aktív volt.

Méhészeti kongresszus. A magy. orsz. méhészeti egyesület választmányja megállapította a kiállítás alatt rendezendő méhészeti kongresszus tárgy- és ülésrendjét, mely következő: A kongresszus aug. 20. és 31-ike között tartatik meg a millennárius kiállítás termeiben a következő tárgysorozattal. Első nap. 1. Méhészeti szakoktatás általában és különösen kapcsolatban a vándortanítói intézménnyel. 2. Méhészeti védtörvény tervezete. 3. A magyar méhészegyletek országos szövetkezetének tervezete, kapcsolatban az állandó kongresszus kérdésével. Második nap. 4. A méhészeti termények ipari feldolgozása, különösen a méz értékesítésének kérdése. 5. A méhlegelő javításának kérdése. 6. A méhlokok és keretméretek kérdése. 7. Gyakorlati előadások a méhészkedés és a méhészeti ipar köréből. Harmadik nap. Kirándulások.

Nagyvásár Margittán. A margittai nagyvásár csütörtökön és pénteken (szeptember 5—6-án fog)megtartatni.

A mezőőrök, mint vadgondozók. A földmívelési miniszter értesítette a törvényhatóságokat, hogy semmi észrevétele nincs az ellen, sőt előnyösnek tartja, hogy a községi mezőőrök a vadörzéssel is megbizassanak.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. auguszt. 28.

Budapest, augusztus 28. I. Készárúüzlet. Buzát ma bőven kínáltak, a vételkedv csöndes volt és szilárd irányzat mellett 40.000 q. hazai buzát — krral olcsóbb áron vásároltak.

Tiszavidéki új 6-60 frt. Bánati 6-32 frt.

Idegen búzákbán: nem volt forgalom.

Rozs irányzata vevők tartózkodása folytán csöndes, ára 5.40—5.47 frton Budapesten.

Tengeri irányzata változatlan és forgalom nélküli.

II. Határidőüzlet. Külföldről ismét olcsóbb árjegyzések érkeztek, de mindazonáltal nálunk az irány inkább szilárd, miután gazdáink az olcsó árak miatt tartózkodók az eladással.

Előfordult kötések: buza őszre 6.30—6.34 frt rozs őszre 5.46—5.53 frt, tengeri augusztus—szept. re 5.28—5.31 forinton, tengeri szeptember—októberre 5.28—5.31 frt, zab őszre 5.59—5.63 frt, káposzta-repcze augusztus—szeptemberre 9.55—9.60 forinton.

Zárlatkor maradt: buza őszre 6.33—6.34 forinton, rozs őszre 5.51—5.52 frton, tengeri júliusra—aug. ra 5.86—5.87 frton, tengeri augusztus—szeptemberre 5.30—5.35 frton, zab őszre 5.61—5.63 frton, káposzta-repcze augusztusra—szeptemberre 9.55—9.60. forinton.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. augusztus 29-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	122.50
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	99.90
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4½%	—	—	—	—	124.25
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2½%	—	—	—	—	103.50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	122.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	98.25
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	101.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	98.75
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	159.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	—	146.50
Osztrák járdék papírban	—	—	—	—	101.—
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	—	101.25
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	—	122.25
Osztrák korona járdék	—	—	—	—	101.25

1860. osztr. államsorsjegyek	— — — —	154.50
Osztrák-magyar bankrészvény	— — — —	1065.—
Magyar hitelbank részvény	— — — —	492.25
Osztrák hitelintézet részvény	— — — —	407.80
Osztrák-magyar államvasúti részvény	— — — —	414.—
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — — —	957.—
Német birodalmi márka	— — — —	59.1/2
London vista	— — — —	121.65
Paris vista	— — — —	47.90
20 márkás arany	— — — —	11.83

Szerkesztői üzenet.

Bereczky Sándor (Helyben.) Kérésére itt közöljük P o l i t z e r Leo ur bájos dallamának szövegét, melyet M e z e y Mihály tenorista folyó hó 26-án a nagyvárad szinkörben elénekelt.

Hajnaltan.

— Longfellow. —

Szellő a tengerpart felett
Zug: »Ködd ad át nekem helyet.«

Köszönt hajókat: Az utra fel!
Matrózok! Zúgó ár emel.

Kiált a szárazföld felett:
»Fölkelt a nap! Ébredjétek!«

Az erdőhöz szól: »Megvirradt!
Tűzd ki zöld zászlóidat.«

»Pehelyes szárnyu kis madár.
Dalolj! Az erdő dalra vár!«

Köszönt arany vetéssel telt mezőt.
»Hajtsd meg kalászdát a nap előtt.

Vén torony alja tőle megremeg:
»Hirdesd harang az órát s perczeket.«

A temetőn is halkán átsivít:
»Aludjatok . . . még nincs időtök itt

Még nincs időtök itt

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Nagy bérlét 119. sz.

VI. Kis bérlét 19. sz.

Páratlan.

Páratlan.

Pénteken, 1895. augusztus 30-án

A mára hirdetett „Buzárosan“ R. Réthy Laura
betegsége miatt elmarad és helyette:

A három testőr

kerül színre. Bohózat 3 felvonásban. Irta Herczeg F.

Az előadás kezdete 7, vége 10 fél órakor.

Holnap, szombaton augusztus hó 30-án bérletfolyamban

Tóvölgyi Margit jutalomjátéka

Az orleansi szüz.

Schiller tragoediája.

A kinevezendő polgári anyakönyvvezetőkhez!

A magas kormány rendeletéből értesültem, hogy minden anyakönyvvezetőnek, ki a házasságkötéseket teljesíti, ebbeli funkcióját az ünnepélyesség emelése czéljából

magyar ATTILA-öltönyben

kell végeznie.

Ennek folytán bátor vagyok az igen t. környékbeli községi és körjegyző urakat, kiknek kinevezése már bevégzett tény — felkérni, miszerint ebbeli rendelményeikkel bizalmasan **hozzám fordulni kegyeskedjenek.**

Kiváló tisztelettel **NEUMANN M. SÁNDOR** NAGYVÁRADON.

(113) 4-10

Olaszi, Fő-uteza, Bémer-tér, a „Magyar Király“ kávéház mellett.

Az Attila-öltöny ára legfinomabb minőségű posztóból a legelegánsabb kivitelben **30 frttól 40 frtig.**

Felhívás ajánlattételre.

Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város tanácsa 15028/895 számú határozata értelmében **Nagyvárad-Olaszi külső részén, a vízvezetéki szivattyu-telepnél, a Sebes-Körös partján, mintegy 400 méter hosszú kő-védmi létesítendő,** melynek kiépítésére ezennel nyilvános pályázatot hirdetek.

Felhívotnak mindazon vállalkozók, kik e munkálatra vállalkozni szándékoznak, hogy erre vonatkozó, magyar nyelven írt, lepecséselt ajánlatukat alulírotthoz folyó év szeptember 5-dik napjának délelőtti 9 órájáig nyújtásák be.

A teljesítendő munka mintegy 400 méter hosszú kőgát, melyhez körül-belül 1348 köbméter kőanyag lesz szállítandó és bedolgozandó; egy métermázsza kőanyag szállítási és bedolgozási ára **60 krajczárban** állapítatik meg, tehát a vállalati összeg mintegy 12900 frt.

Az építési tervzetet a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthető. Köteles minden ajánlattevő, — annak jelölésül hogy úgy a tervzetet, mint a feltételeket megértette, — azoknak a mérnöki hivatalban levő hivatalos példányát aláírni.

Minden ajánlattevő köteles bántpénz fejében 1300 frtot készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban az árlejtést megelőző nap déli 12 órájáig a városi pénztárban letenni és az erről szóló nyugtát ajánlatához csatolni; magát a bántpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

A beérkezett ajánlatok ugyancsak szeptember 5-én délelőtt 10 órakor fognak a városháza tanácstermében az árlejtési bizottság elnöke által felbontatni és nyilvánosan felolvasatni, mely eljárásnál az ajánlattevők is jelen lehetnek.

A városi törvényhatósági bizottságnak jogában áll a beérkezett ajánlatok közül sza-

badon választani, esetleg új pályázatot is kiírni.

Kelt Nagyvárad város tanácsának 1895. évi augusztus 28-án tartott üléséből.

Sal Ferencz,

2-3

kir. tanácsos polgármester.

1340

1895. sz.

Eladandó makktermés.

A nagyváradai lat. szert. püspökségi erdők makktermésének eladása czéljából

nyilvános árverés

fog tartatni:

Beélben 1895 szeptember 2-án reggeli 9 órakor, a főerdési irodában.

Vaskóhn 1895 szeptember 9-én reggeli 9 órakor, a főerdési irodánál.

Nagyváradon 1895 szeptember 11-én reggeli 9 órakor az urad. főtisztli hivatalnál.

Az árverési és eladási feltételek a nagyváradai lat. szert. püsp. urad. főtisztli hivatalnál, valamint a nagyváradai urad. erdőhivatalnál bármikor megtekinthetők.

Nagyváradon, 1895 évi augusztus hó 28-án.

A nagyváradai

I. sz. püspökségi uradalmak
főtisztli hivatala.

(216) 2-3

Magyarország sok százra menő ásványvizei között

a „Gieshübl“ viznek egyetlen hasonmása!

BODOKI

„MATILD-FORRÁS“

rendkívül szénsavdus és páratlanul tiszta égvényes savanyúvíz.

Elsőrangú asztali- és üdítő ital

a melynél tisztább, egészségesebb és kellemesebb ásványvizet képzelni sem lehet.

Legújabb vegyelemzés: . . . a bodoki „Matild forrás“ vize a legtisztább és legértékesebb égvényes ásványvizünk. Ható alkotó részei közül nátriumbicarbonát- szénsavtartalmá jóval nagyobb, mint a hasonló természetű (gieshübl, radecini, preblai, bilini kron-dorfi, luhi Margit stb.) vizeké. Ritka nagy szabad és félig kötött szénsavtartalmának s kitünő kezelésének tulajdonítható, hogy a víz üledéket nem képez; gyógyító czélokra használva érvényre jut a víz minden alkotó része

Budapest, 1895. április 21.

Dr. Hankó Vilmos, s. k.

Orvosi tekintélyek egybehangzó nyilatkozata:

. . . . a bodoki Matild víz kitünő hatással van az emésztő és légző szervekre. A köhögési inger, rekedtség, tüdőhurul ugyancsak javulnak mellette. Vérkeringési zavaroknál, epe-, vese- és scrofulosus bajoknál is nem egyszer tapasztaltatott igen jó hatása. Étvendé itatul és járványos időben ivóvíz helyett használva, megbecsülhetlen.

Borral, cognakkal, gyümölcs-szirupokkal, vagy tisztán magában használva a „Matild“ víz igazán pompás ital.

Arjegyék és a víz leírása szívesen küldetik. Árak Nagyváradon üveggel együtt egy liter 17 kr., fél liter 13 kr.

Nagyváradon forrástár Wurst József fűszer- és csemege kereskedése; kapható továbbá minden ásványvíz-üzletben és nevezetesebb vendéglőben.

Hazafias tisztelettel 198 44-0

György József, forrás kezelője.

(Háromszékmege) Bodok (Háromszékmege.)